КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу №__863/1_____
«___10___»___май____2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ

Адистиги: 070109 Музыкалык эстрада искусствосу (түрлөрү боюнча)

Квалификация: артист, эстрадалык топтун жетекчиси

Бишкек 2022

Глава 1. Жалпы мазмуну

1.1. Кыргыз Республикасынын билим берүү жана искусство тармагы боюнча “Билим берүү” Мыйзамдары жана башка нормативдик укуктук актыларына туура келген бул орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарты, (ОКББ МББС) 070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча, М. Күрөңкеев атындагы Кыргыз мамлекеттик музыкалык окуу жайынын методикалык Кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

2. Бул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөндөгүдөй түшүнүктөр колдонулат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы –** окуу-методикалык документацияларынын жыйындысы, регламенттик максаты, күтүлүүчү натыйжалар, тийиштүү адисттик боюнча билим берүү процессинин мазмунун жана уюштурууну ишке ашыруу;

- **окуу тартиптеринин цикли** – окутуунун жана тарбия берүүнүн коюлган максаттарга жана натыйжалары боюнча бир бүтүндүү ойго ээ болгон, билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу тартиптеринин жыйындысы;

- **модуль** – окутуунун жана тарбия берүүнүн коюлган максаттары жана натыйжалары боюнча бир бүтүндүү ойго ээ болгон окуу тартибинин бир бөлүгү;

- **аттестация** – бул студенттердин программалык материалдары, окуу программасынын талаптары менен, 5 баллдык система боюнча тийиштүү бааларда бааланган, алардын билим деңгээлин салыштыруу жолу менен окуп-өздөштүрүүсүн коюу. Аралык аттестация 1-курстан 4-курска чейин ар бир жарым жылдыгында бир жолудан жүргүзүлөт;

- **академиялык концерт** – бул аттестация/экзамен форма түрүндөгү жүргүзүлүүчү окуу процессинин жана окутуунун нормасы;

- **компетенция –** тийиштүү тармактагы кесиптик ишмердүүлүктү жүргүзүү сабагы үчүн керектүү болгон өздүк сапаттарынын, билиминин, шык-жөндөмдүүлүгүнүн динамикалык комбинациясы.

- **кредит** – негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек көлөмүнүн шарттуу өлчөмү;

- **окутуунун натыйжалары** – негизги билим берүү программасы/мудулу боюнча окутуунун натыйжасына ээ болуу компетенциясы;

- **кесиптик стандарт** – профессионалдык ишмердүүлүктүн конкреттүү түрүнүн алкагындагы ишмердүүлүгүнүн түрүнө карабастан, кандай гана мекеме болбосун, кызматчынын штатта орунду ээлөөгө укугу болушу үчүн, ал туура келүүгө милдеттүү болгон, анын талаптарын, мазмунун, сапатын жана кызматчынын квалификациялык сапаттык деңгээлин аныктаган негизги документ.

Бул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу, орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырган, мамлекеттик лицензияга ээ болгон,

алардын уюштуруучулук-укуктук нормаларына карабастан, бардык орто кесиптик окуу жайлары үчүн милдеттүү болуп эсептелет.

Орто кесиптик билим берүүнүн бул стандартында, Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө”, “Маданият жөнүндө” Мыйзамы жана эл аралык кесиптик билим берүү тармагындагы келишимдер менен туура келишүүсүнө ылайык кыскартылган терминдер жана аныктамалар колдонулат:

ОКББ – орто кесиптик билим берүү;

ОКОЖ – орто кесиптик окуу жайы;

ОКББ МББС – орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик билим берүү стандарты;

НКББП – адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасы;

ОТЦ – окуу тартиптеринин цикли – билим берүү программасынын бөлүгү же белгилүү бир бүтүндүү жыйынтыкка ээ болгон окуу тартиптринин жыйындысы;

ЖК – жалпы компетенция;

КК – кесиптик компетенция;

МК – методикалык Кеңеш;

ОК – окутуучулар Кеңеши;

ОМБ – Окуу-методикалык Бирикме;

ОТАК – окуу тартип аралык курс;

БММ – балдар музыкалык мектеби;

БИМ – балдар искусство мектеби.

Глава 2. Колдонуу тармагы

3. Кыргыз Республикасынын бул стандарты (мындан ары ОКББ МББС) 070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча, НКББП иш жүзүнө ашырууда, нормалардын, талаптардын жана тартиптеринин жыйындысына ээ. Ал, ошондой эле, Кыргыз Республикасынын территориясында, алардын уюштуруучулук укуктук формаларына көз каранды эмес, лицензияга же мамлекеттик аттестацияга ээ болгон, орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн сапатын балоо, окуу-методикалык, уюштуруучулук документацияларды иштеп чыгуу үчүн негиз катары эсептелет.

4. 070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча ОКББ МББС негизги колдонуучулар :

- аталган адистиги боюнча НКББП иш жүзүнө ашыруу укугуна ээ болгон ОКББ мекемесинин администрация жана окутуучулар курамы;
- аталган адистиги боюнча негизги билим берүү программасын өздөштүрүү менен, өзүнүн окуучулук ишмердүүлүгүн эффективдүү түрдө ишке ашырууга жоопкерчиликтүү студенттер;
- кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндө, тийиштүү адистердин жана ишкерлердин бирикмеси;
- Кыргыз Республикасынын билим берүү жана маданият тармагында, борбордук аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын тапшыруусу

боюнча, негизги билим берүү программаларынын иштелмелери менен камсыз кылуучу Окуу-методикалык Бирикмелери жана Кеңештери;

- орто кесиптик билим берүүнү каржылоо жагдайын камсыздандырган аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары;

- орто кесиптик билим берүү тармагында, аккредитацияны жана сапаттуулукту көзөмөлдөөнү ишке ашырган, орто кесиптик билим берүү системасындагы мыйзам чыгарууну көзөмөлдөөнү камсыз кылган мамлекеттик органдарынын өкүлчүлүгү;

- билим берүү программаларын жана уюштуруулардын аккредитациясын ишке ашырган аккредитациялык агентство.

Глава 3. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. 070109 – "Музыкалык эстрада искусствосу" (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү формасы – күндүзгү.

6. Күндүзгү окутуу формасында, орто билим берүү жана жалпы билим берүү базасында, орто кесиптик билим берүү 070109 – "Музыкалык эстрада искусствосу" (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча, негизги кесиптик билим берүү программасын окуп-өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү 3 жыл 10 айды түзөт.

Маданият жана искусство тармактары үчүн, кадрларды даярдоону ишке ашырган билим берүү мекемелеринде, окуу сааттарынын жалпы көлөмү аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары тарабынан бекитилет, маданият, маалымат жана туризм тармагында, мамлекеттик саясатты өкүлчүлүгү жүргүзөт.

Бул билим берүү программасы боюнча даярдоого, абитуриенттерди кабыл алууда, билим берүү мекемеси чыгармачылык жана кесиптик багыттагы кирүү сынактарын жүргүзөт.

Окууга чыгармачыл жана кесиптик багыттагы кирүү сынактарынын тизмегине, абитуриентти аспапта аткаруучулук, жекече ырдоо жана музыкалык-теориялык ишмердүүлүк жагдайында даярдоонун деңгээлин аныктай турган чыгармачыл тапшырмалар киргизилет.

7. Орто кесиптик билим берүүнүн програмасына интегрирленген орто жалпы билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын (10-11-класстар) ишке ашырууда, орто жалпы билим берүү жөнүндөгү документи (аттестат) берилбейт. Ал эми, предметтер боюнча баалар орто кесиптик билим берүү жөнүндө документине (дипломго) коюлат.

8. Абитуриенттин окууга кирүүдө төмөндөгүдөй документтердин болушу керек:

- орто жалпы билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк;
- БММ же БИМ бүтүргөндүгү жөнүндө күбөлүк.

9. Кайра аттестациялоонун жыйынтыгы боюнча, жогорку кесиптик билим же орто кесиптик билим алууда, башка адистик боюнча студент тарабынан

өздөштүрүлгөн (өтүлгөн) кээ бир окуу тартиптери (модулдар) жана (же) кээ бир практикалары боюнча окуп-өздөштүрүүнүн жыйынтыктары толугу менен же бир бөлүмү боюнча эсептелет.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн башка нормативдик мөөнөтү өзүнчө нормативдик укуктук актылар менен бекитилет.

10. Күндүзгү окуу формасы боюнча ОКББ НКББП өздөштүрүү, бүтүндөй окуу жылынын ичиндеги жалпы эмгек көлөмү 120 кредиттен кем эмес болушу керек. Бир эле окуу семестринин эмгек көлөмү 30 кредиттен кем эмес (эки семестрдик уюштуруу окуу процессинде).

Бир кредит студенттин окуу иштеринин 30 саатына барабар (аудитордук, өз алдынча иштерди жана аттестациянын бардык түрлөрү).

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жагдайы, 070102 – "Аспаптык аткаруучулук" (аспаптардын түрлөрү боюнча) адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүүнүн программасынын максаты.

Окутуу жагдайында, 070109 – "Музыкалык эстрада искусствосу" адистиги боюнча ОКББ НКББП максатынан болуп, бүтүрүүчүгө тандап алган тармагы боюнча, анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногунда туруктуулукка шыктандырган ишмердүүлүгүндө ийгиликтүү ишин арттырууга, универсалдуу жана предметтик-адистештирилген компетенцияга ээ болушуна мүмкүндүк берген билими эсептелет.

НКББП тарбия берүү жагдайында, студенттин социалдык-өздүк сапатын: максатка умтулуусун, уюштуруучулугун, эмгекти сүйүүсүн, жоопкерчилигин, коммуникабелдүүлүгүн, толеранттуулугун жана маданиятынын жогорку деңгээлине калыптандыруу эсептелет.

12. 070109 – "Музыкалык эстрада искусствосу" (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүк жактары:

- концерттерди жана башка сахналык иш-чараларды уюштуруу жана коюу;
- чыгармачыл коллективдери боюнча музыкалык жетектөө.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик объектилеринен болуп, төмөндөгүлөр эсептелет:

- ар кандай мезгилдердеги жана стилдердеги музыкалык чыгармалар;
- музыкалык аспаптар (классикалык, элдик);
- чыгармачыл коллективдер;
- театрдын жана концерттик залдардын көрүүчүлөрү жана угуучулары;
- театрдык жана концерттик организациялар, маданият жана билим берүү мекемелери.
- театральные и концертные организации;
- учреждения культуры и образования.

14. 070109 – "Музыкалык эстрада искусствосу" (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчүлөр, кесиптик ишмердүүлүктүн кийинки түрлөрүнө даярдалган:

- музыкалык-аткаруучулук ишмердүүлүк (эстрадалык оркестрдин жана ансамблдин артисти, концерттик мекемелердин солист катары).

15. Кесиптик ишмердүүлүк маселелери:

070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү, кесиптик ишмердүүлүктүн түрлөрүнө туура келген кесиптик маселелерди чечүүсү керек:

- музыкалык-аткаруучулук ишмердүүлүк (эстрадалык оркестрдин жана ансамблдин артисти, концерттик мекемелердин солист катары): музыкалык чыгармаларды концертте аткаруу, ар кандай модусах-соло программаларын концерттик деңгээлде аткаруу, музыкалык театрларда артист катары иштөө, угуучу аудиторияга музыкалык чыгарманын мазмунун жогорку көркөмдүктө аткаруу менен көрсөтүү;

-музыканы искусствонун бир түрү катары, көркөм табитте кабыл алууну жөндөө;

16. Орто кесиптик билим берүүнүн 070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүүнүн программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү даярдалган:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө;

- жогорку кесиптик билим берүүгө туура келген профилинин тездетилген программалары боюнча, негизги билим берүү программасын өздөштүрүүгө.

Глава 4. НКББП ишке ашыруу шарттарына жалпы талаптар

17. МББС ылайык келүүсүнүн негизинде, адистик боюнча улуттук квалификациялардын алкагында, квалификациялардын жана кесиптик стандарттардын тармактык/секторалдык алкагында (бар болсо), орто кеиптик билим берүүнүн программасын ишке ашыруучу билим берүү мекемелери, НКББП өз алдынча иштеп чыгат.

Билим берүү программасын ишке ашырган орто кесиптик билим берүү, негизги кесиптик билим берүү программасын, билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу боюнча сунуштары менен туура келген, илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык тармактарынын өнүгүүсүн эске алуу менен, 5 жылда 1 жолудан кем эмес жаңыртып турууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегиялар иштелип чыгат;

- мониторинде, билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен рецензиялоо;

- сүйлөшүлгөн критерийлердин негизинде, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын, студенттердин билим жана жөндөмдүүлүк деңгээлдерин баалоо процедурасынын иштелмесин;

- окутуучулар курамынын компетенттүүлүгүн жана сапатын камсыз кылуусун;

- билим берүү программасын жетиштүү ресурстар менен, жана аларды колдонуунун эффективдүүлүгүн көзөмөлдөөнү камсыз кылуусун;

- башка билим берүү мекемелерине салыштыруу менен, өзүнүн ишмердүүлүгүн баалоо үчүн, туура келген критерийлер боюнча, өзүн текшерүүнү регулярдуу түрдө жүргүзүү;

- өзүнүн ишмердүүлүгүнүн, пландарынын, инновацияларынын натыйжалары жөнүндө коомчулуукка маалымдоо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоого, кезектеги, аралык жана мамлекеттик жыйынтык аттестацияларды киргизүү керек. Билим берүү мекемеси тарабынан коюлган орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашырган (окутуучулар кеңеши тарабынан бекитилген), баалоонун модулдук-рейтингалык системасынын негизинде, студенттин кезектеги аттестациясы окуу семестрдин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттердин кезектеги аттестациясы, билим берүү мекемеси тарабынан коюлган орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашырган (окутуучулар кеңеши тарабынан бекитилген), баалоонун модулдук-рейтингалык системасынын негизинде, окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Студенттердин аралык аттестациясы, ар семестрдин аягында жүргүзүлүү менен, семестрдин кезектеги аттестацияларынын жыйынтыгы боюнча, окуу тартиптеринин жыйынтык баалары (экзамендик баалары) коюлат.

Негизги кесиптик билим берүү программасынын талаптарына же алардын персоналдык этаптуу жетишкендиктерине туура келген студенттердин кезектеги, аралык аттестациялары жана бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтык аттестациялары үчүн, билимин, жөндөмдүүлүгүн жана алынган компетенциясынын деңгээлин баалаган типтүү тапшырмалары, текшерүү иштери, модулдук тесттер камтылган баалоо каражаттарынын базасы түзүлөт.

Баалоо каражаттарынын базасы, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү мекемеси тарабынан иштелип чыгып, бекитилет.

Мамлекеттик жыйынтык аттестациясы Кыргыз Республикасынын Минстрлер Кабинети тарабынан аныкталуу тартибинде жүргүзүлөт.

Бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатын баалоо төмөнкүдөй формада коюлат:

- аттестация, зачет, текшерү сабагы, модуль, курстук иш, тематикалык лекция-концерт.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда, бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенциясын калыптандырууда (мисалы, социалдык өз ич-ара ишмердүүлүктун компетенциясы, өзүн өзү уюштуруучулук жана өзүн өзү башкаруу, системалык-ишмердүүлүк мүнөздө), орто кесиптик билим берүүнүн программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин мүмкүнчүлүктөрү аныкталган. Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин милдеттери:

- өзүнүн социомаданий чөйрөсүн түзүү;

- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн шарттарды түзүү;

- окуу процессинин социалдык-тарбия берүү компетентинин өнүгүүсүн, аны менен бирге студенттердин өзүн өзү башкаруучулугун өнүктүрүү, студенттердин коомдук иштерге, спорттук жана чыгармачылык клубдарга, студенттик илимий коомуна катышуусун шыктандыруу.

20. Орто кесиптик билим берүүнүн, билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин негизги кесиптик билим берүү программасы, студенттин тандап алуу окуу тартиптерин мазмундашы керек. Студенттин тандап алган предмети боюнча окуу тартибин түзүү, орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин окутуучулар кеңеши тарабынан коюлат.

21. Орто кесиптик билим берүүнүн, билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин милдеттери:

- студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө реалдуу түрдө катышуусун камсыздоо;

- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө, студенттердин укугу жана алардын милдеттери менен тааныштыруу;

- студенттердин тандап алган окуу тартиптери, алар үчүн милдеттүү түрдө экендиги түшүндүрүү, ал эми, алардын эмгек көлөмүнүн саны окуу планынын көрсөтмөсүнөн кем болбошу керек.

22. Студент окуу тартиптери боюнча окуу убактысынын көлөмү чегинде, алдын ала каралган НКББП студенттин тандоосу боюнча окуу тартиптерин өздөштүрүүгө бөлүнгөн конкреттүү окуу тартибин тандап алуу укугуна ээ.

23. Студенттер орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин НКББП каралган бардык тапшырмаларды бекитилген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

24. Негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүдө, жакшы натыйжаларга жетүү максатында, студенттер студенттик өзүн өзү башкаруу, коомдук мекемелердеги иштерге, спорттук жана чыгармачылык клубдарга, студенттердин илимий коомуна катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү жумасына 45 саат коюлган. Анын ичинде, негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча, аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрлөрү камтылган.

Окутуунун күндүзгү формасында жумасына өтүлгөн аудитордук сабактын көлөмү, Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде, адистиктин спецификасын эске алуу менен, ар бир окуу тартибин окуп-өздөштүрүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35 проценттен кем эмесин түзөт.

Окуу тартиптери боюнча өз алдынча иштерге бөлүнгөн сааттары, берилген окуу тартиби боюнча экзаменге (модулга) даярданууга да киргизилет.

26. Каникулдук убакыттын жалпы көлөмү, окуу жылы ичинде 10 жуманы түзүшү керек, анын ичинде кышкы мезгилдерде эки жумадан кем эмес убакыт камтылат.

Глава 5. НКББП талаптары

27. 070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистигинин бүтүрүүчүсү “Артист, эстрадалык коллективдин жетекчиси” квалификациялары менен, өзүнө жөндөмдүүлүктөрдү камтыган, төмөндөгүдөй **жалпы компетенцияларга** ээ болушу керек:

- өздүк ишмердүүлүгүн уюштуруусу, кесиптик маселелерди аткаруунун методдорун жана ыкмаларын аныктоосу, алардын эффективдүүлүгүн жана сапатын баалоосу (ЖК1);

- стандарттык жана стандарттык эмес жагдайларда маселелерди чечүү, олуттуу кырдаалды баалоосу жана чечим кабыл алуусу, инициативаларды жана жоопкерчилигин көрсөтү (ЖК2);

- кесиптик маселелерди эффективдүү чечүү, кесиптик жана өздүк өнүгүүсү үчүн, керектүү интерпретацияны жана маалыматтарды колдонууну, изденүүнүлөрдү ишке ашыруу (ЖК3);

- использовать информациялык-коммуникациялык технологияларды кесиптик ишмердүүлүктө колдонуу (ЖК4);

- коллективде иштөөнү билүү, коллегалар, жетекчилер, клиенттер менен эффективдүү түрдө мамиле жүргүзүү (ЖК5);

- команданын мүчөлөрүнүн (кол алдындагы кызматчылардын) иштери боюнча жана аларды жумуш ордунда окутуу, тапшырмалардын аткаруу жыйынтыктары боюнча жоопкерчилик алуу (ЖК6);

- өзүнүн инсандык жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, эмгек шарттарынын жана кесиптик ишмердүүлүктөгү техногиялардын өзгөрүүлөрүнө көнүү (ЖК7);

- кичи коллективдер менен уюштуруу-башкаруу иштерине даяр болуу. Жалпы компетенциялардын тизмеги адистиктин профилине туура келүүлөр менен толукталышы мүмкүн (ЖК8);

070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистигинин бүтүрүүчүсү “Артист, эстрада коллективинин жетекчиси” квалификациялары менен, өзүнө жөндөмдүүлүктөрдү камтыган, төмөндөгүдөй **кесиптик компетенцияларга** ээ болушу керек:

Музыкалык-аткаруучулук ишмердүүлүк.

- музыкалык чыгарманы бүтүндүүлүктө кабыл алуу жана аткаруу, өз алдынча, программалык талаптар менен туура келген, ар кандай классикалык чыгармаларды, заманбап жана эстрадалык-джаздык музыкалык адабияттарды өздөштүрүү жана аткаруу (КК 1).

- концерттик организациялар жана театрдык сахна шартында, ансамблдик, оркестрдик джаз коллективдерде музыкалык-аткаруучулукту ишке ашыруу (КК 2);

- джаздык аткаруучулук өзгөчөлүктөрүн жана джаздык импровизация каражаттарын жөндөй билүү менен демонстрациялоо (КК 3);

- үн жазуунун техникалык каржаттарын аткаруучулук ишмердүүлүктө колдонуу (КК 4).

- музыкалык чыгарманын теориялык жана аткаруучулук талдоолорун жүргүзүү, интерпретатордук чечимди издөө процессинде, базалык теориялык билимди колдонуу (КК 5).

- программанын талаптары менен туура келген, жекече, ансамблдик жана оркестрдик аткаруучулук репертуарын жөндөө (КК 6).

- музыкалык-аткаруучулук маселелерди чечүү үчүн, физиология, ырдоо үнүнүн гигиенасы боюнча базалык билимди колдонуу (КК 6).

- репетициялык жана концерттик иш-чараларын, ишмердүүлүктүн пландарын жана жыйынтыгын талдоо менен, репетициялык жана концерттик иштерин уюштуруу камтылган чыгармачыл коллективдин музыкалык жетекчилигинин милдетин аткаруу (КК 7).

- жазуу жана оозеки түрүндө сүйлөөнү, кесиптик терминологияны жөндөй билүү (КК 8).

28. Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик программасы өзүнө төмөндөгүдөй блокторду жана окуу циклдерин камтыйт:

блок 1 "Окуу тартиптер (модулдар)":

1) жалпы билим берүүнүн окуу тартиптери;

2) жалпы гуманитардык цикль;

3) математикалык жана табийгый-илмиий цикль;

4) кесиптик цикль;

5) дене тарбия;

блок 2 "Практика";

блок 3 "Мамлекеттик жыйынтык аттестация".

Орто кесиптик окуу жайы мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптары менен туура келген негизги билим берүү программасын иштеп чыгат жана ошондой эле квалификациянын улуттук алкагы менен туура келген окутуунун натыйжалуу жетишүүсүнө жооп берет.

Квалификациялардын улуттук алкагында каралган окутуунун бирдиктүү натыйжалары түрүндө, аны өздөштүрүүнүн натыйжаларынын талаптарын эске алуу менен, блоктун көлөмү үчүн коюлган окуу тартиптерин (модулдарды) кабыл алуу жана алардын эмгек көлөмү, негизги билим берүү программасынын ар бир блогуна караган, орто кесиптик окуу жайы өз алдынча аныктайт.

Негизги кесиптик билим берүү программасы, жалпы гуманитардык циклиндеги сөзсүз түрдө ишке ашырыла турган окуу тартиптерин камсыздоосу керек. Алардын тизмеги жана эмгек көлөмү, Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим тармагындагы мамлекеттик органынын өкүлчүлүгү тарабынан аныкталат. Көрсөтүлгөн окуу тартиптерин ишке ашыруунун мазмуну жана тартиби, тийиштүү адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты менен коюлат.

Окуу тартиптеринен турган жалпы билим берүү циклдери, орто билим берүүнүн мамлекеттик компоненти ишке ашырат.

Орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы, бул сунуш кылынган Макеттин структурасы менен туура келиши менен иштелип чыгат.

29. Ар бир окуу тартибинин цикли, базалык (сөзсүз түрдө) жана элективдик бөлүмгө ээ. Элективдик бөлүгү, окуу тартибинин базалык бөлүгүнүн мазмунун аныктаган, студенттин билиминин тереңдешин, жөндөмдүүлүгүн жана ыкмаларын кеңейтүүгө мүмкүнчүлүк бериши керек. Элективдик бөлүгү, кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу спецификасына жараша, орто кесиптик билим берүү окуу жайы тарабынан коюлат.

Элективдик бөлүмүнүн көлөмү, мамлекеттик аттестациянын көлөмүсүз негизги билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 процентинен көп эмес түзүлүшү керек.

Орто кесиптик окуу жайы ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелүү жарандарга (алардын арызы боюнча), алардын психологиялык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүгүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн жана керек болсо, анын өнүгүүсүнүн жана социалдык көндүмдөрүнүн коррекциясы менен камсыз кылып, негизги билим берүү программасы боюнча окууга мүмкүнчүлүк берүүсү керек.

Студенттердин тандап алуу боюнча окуу тартиптери, аспаптык аткаруучулук тармагы боюнча адистештирүү каралган, ошондой эле, негизги квалификацияны тереңдетүүгө багытталган, кесиптик кызыктар болгон тармактардагы окуу тартиптерин өзүнө камтыйт.

Окуу планынын сааттарынан тышкары, методикалык максаттуу түрдөгү терең ойлонгон принциптери жана музыкалык билим берүүдө калыптанган салттуулукту кабыл алуу менен, концертмейстерлик сааттар кошумча каралат. Концертмейстерлик сааттарды пландаштырууда:

- 070109.01 жана 070109.02 адистиктери үчүн, аткаруучулук даярдык, аралык жана жыйынтык аттестациялар, тандап алуу предметтери, жана керектүү учурда, ар бир концертмейстерге (иллюстраторго) факультативдик сааттар боюнча сабактарга бөлүнгөн педагогикалык сааттардын жалпы санынан 100% ашык эмес эсебин эске алуу керек;
- 070109.01 жана 070109.02 адистиктери үчүн, адистик классы, дирижерлукка, практикалык даярдыкка, аралык жана жыйынтык аттестациялар, тектеш аспаптарды өздөштүрүү, тандап алуу предметтери жана керектүү учурда, ар бир концертмейстерге (иллюстраторго) факультативдик сааттар боюнча сабактарга бөлүнгөн педагогикалык сааттардын жалпы санынан 100% ашык эмес эсебин эске алуу керек. Ошону менен бирге, концертмейстерлердин саны ар бир адистик боюнча 10 кишиден ашырылбашы керек.

НКББП ишке ашырууда, окуу планындагы кесиптик циклдин практиканын, ошондой эле мамлекеттик жана аралык аттестациялар боюнча, аудитордук сабактар аралык дисциплинардык курстарга жана концертмейстерлердин ишин, убакыттын санынан 100 процент эсеби боюнча пландоо керек.

Окуу тартиптер аралык курстары боюнча сабактар, милдеттүү жана вариативдүү бөлүмдөрдө кесиптик циклдери жана практикалары группалык, майда группалык жана жекече формаларда жүргүзүлөт:

- Жалпы билим берүү, жалпы гуманитардык, математикалык жана табийгый илимий циклдер боюнча группалык сабактар – 20 кишиден ашык эмес;
- «Музыкалые адабият» (музыкалык адабиятка киришүү, чет элдик, кыргыз, орус, советтик, 20-кылымдын музыкасы) 15 кишиден ашык эмес;
- Майда группалык сабактар 6дан 8кишиге чейин;
- Жекече сабактар – 1 кишиден.

Практика НКББП милдеттүү түрдөгү бөлүмү катары эсептелип, кесиптик циклдер менен өз ара байланышта болот.

Практика – келечек кесиби менен байланышкан, практикалык жөндөмдүүлүктөрдү жана компетенцияларын калыптандырууга, чыңдоого, өнүктүрүүгө багытталган, окуу ишмердүүлүгүнүн түрү. Кесиптик циклди ишке ашырууда практиканын төмөнкүдөй түрлөрү каралат: окуу практикасы, өндүрүштүк практикасы.

Программалардын максаттары жана отчетуулуктун формалары билим берүү мекемелериндеги ар бир практиканын түрү боюнча аныкталат.

Окуу практикасы бүтүндөй окуу мөөнөтү боюнча, окуу курстарын толуктап турган аудитордук жана окуу тартиптер аралык кесиптик модулдар формасында жүргүзүлөт.

Өндүрүштүк практика өзүнө, концерттик-агартуучулук практикасын камтыйт:

- акартуучулук концентрирленген жана (же) бүтүндөй окуу мөөнөтү ичинде топ-тобу менен жайгаштыруу иретинде жүргүзүлөт жана ошону менен бирге, окуучунун концерттик аткаруучулукка даярдыгы боюнча оз алдынча иш катары болуп эсептелет.

Факультативдик курстар билим берүү мекемесинин окуу планында каралып (жумасын 4 сааттан ашык эмес), студенттер үчүн окуу милдеттүү түрдө болуп эсептелбейт

30. 070109 – «Музыкалык эстрада искусствосу» (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу, базалык билимге, окутулуучу окуу тартиптери боюнча тийиштүү профилине ээ болгон, жана системалык түрдө илим жана (же) илимий-методикалык иштерин жүргүзгөн, педагогикалык кадрлар менен камсыз кылынышы керек.

Кесиптик цикл боюнча окутуучулар тийиштүү адистиктеги же даярдоо багытындагы жогорку кесиптик билимге ээ болушу керек (авиациялык адистиктен тышкаркы). Тийиштүү кесиптик тармактардагы мекемелерде ишмердүүлүк тажрыйба, кесиптик циклдеги студенттердин өздөштүрүүлөрүнө жооп берген окутуучулар үчүн сөзсүз түрдө эсептелет. Бул окутуучулар профилдик мекемелерде 5 жылда 1 жолудан стажировкадан өтүүсү керек. Кесиптик циклдин окутуучуларынын сапаттык түзүлүшүн баалоодо, 10 жылдан ашык иш тажрыйбасы эске алынат.

31. Негизги кесиптик билим берүү программаларынын окуу тартиптеринин толук тизмектерин калыптандырган, 070109 – “Музыкалык эстрада искусствосу” (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууда, ар бир студент базалык жана китепкана фонддору менен камсыздануугa укугу бар. Орто кесиптик билим берүүнүн программасын ишке ашырган билим берүү мекемесинин билим берүү программасы, лабораториялык практикумдарды жана практикалык сабактарды киргизет (калыптандырылуучу компетенцияларды эске алуу менен аныкталат).

Негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн, студенттердин окуу адабияттары менен жана/же электрондук адабияттар менен камсыз кылынышы, бир студентке нормативге туура келген – 0,5 экземпляр болушу керек. Окуу маалыматтарынын булактары заманбап талаптарга жооп бериши талаптуу. Билим берүү процессинде, закон чыгаруучу актылар, нормативдүү документтер, кесиптик-ориентацияланган мезгил-мезгили менен чыккан басылмалар колдонушу керек.

32. 070109 – «Музыкалык эстрада искусствосу» (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча, орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырган билим берүү уюму лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык окутуунун бардык түрлөрүн камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш, окуу планында каралган студенттерди практикалык жактан даярдоо, орто билим берүү программаларын ишке ашыруу билим берүү уюмунун окуу планында кесиптик билим берүү, санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга:

-окутуу класстары;

-топтук сабактар үчүн;

-жеке музыкалык сабактар үчүн;

-Залдар:

-Чон концерттик зал;

-чакан концерттик зал;

-репетиция аудиториялары;

-бий залы;

-спорттук зал/аянтча;

-окуу залы бар китепкана;

-интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар компьютердик класс;

Адистештирилген бөлмөлөрдүн минималдуу зарыл тизмеси жана материалдык-техникалык колдоо төмөнкүлөрдү камтыйт:

-музыкалык аспаптар;

-үн жаздыруучу жана үндү кайра чыгаруучу жабдуулар(кенсенин же үн жаздыруучу студиянын болушу сунушталат);

-гардероб;

-медициналык кабинет;

Билим берүү уюмунда концерттик залдарды, музыкалык аспаптарды жана окуу кабинеттерин тейлоо,ондоо шарттары түзүлүшү керек.

Билим берүү мекемесинде роял, пианино, соло, ритм, бас-гитара, саксафон, урма аспаптар жана тектеш аспаптар (бончи, там-там, маракас, үн күчөтүүчү аппаратурасы, синтезатор, клавиша) болушу талаптуу.

Билим берүү мекемеси, билим берүү программасы боюнча окуучулардан түзүлгөн окутуучулук оркестрлеринин (джаз оркестри жана ансамбли) базасында, адисттерди даярдоону камсыз кылышы керек.

33. Бүтүрүүчүлөрдүн квалификациялык иштеринин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө талаптар, орто кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүнүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияларын өткөрүү тартиптери Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинети тарабынан аныкталган.

Мамлекеттик (жыйынтык) аттестациясына: негизги жана адистик предметтер: «Кыргызстандын тарыхы», «Кыргыз тили жана адабияты», «Кыргызстандын географиясы», «Адистик» (эстрадалык ырдоо/аспаптар) жана «Ансамблдик аткаруучулук» боюнча мамлекеттик экзамен кирет.

070109 – «Музыкалык эстрадалык искусствосу» (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча, орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын

ТҮЗҮЛҮШҮ

№	ОКУУ ЦИКЛДЕРИ ЖАНА АЛАРДЫ ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ПРОЕКТИРЛЕНҮҮЧҮ НАТЫЙЖАЛАРЫ	Орто жалпы билим берүү базасында ар кандай окутуу мөөнөтүндөгү эмгек көлөмү, кредиттери (зачеттук бирдиктер)	Окуу китептеринин жана окуу куралдарынын болжолдуу программалырын иштеп чыгуу үчүн, окуу тартибинин тизмеги	Калыптандыруучу компетенциялардын коддору
1.	**Жалпы билим берүүнүн окуу тартиптери (Ортто жалпы билим берүүнүн Мамлекеттик компотенти)**	**55**		
	Окуу тартибинин базалык бөлүгү	**44**		
	Өздөштүрө билүү: окууга, жазууга жана котормого керектелүүчү лексикалык (1200 – 1400 лексикалык бирдик) жана грамматикалык минимум. Кыргыздардын жана башка элдердин тилинин, тарыхынын жана маданиятынын байланыштары жөнүндө. Түшүнүктөрдүн мааниси: тил жагдайы, адабияттык тил, сүйлөө маданиятынын нормасы. Жөндөй билүү: сүйлөө көзөмөлүн ишке ашыруу; кесиптик жана күндөлүк темалар боюнча кыргыз тилинде оозеки жана жазуу түрүндө баарлашуу; жазууну жана оозеки сүйлөөнү өз алдынча өркүндөтүү, сөздүк запасын толтуруу. Ар кандай булактардан керектүү маалыматтарды алуу: адабий билдирүүлөрдөн, массалык маалымат каражаттарынан. Сүйлөөнүн баарлашуу тажрыйбасында, заманбап адабияттык тилдин негизги лексикалык, сабаттык номаларын колдонуу. Жалпы билим берүү жана кесиптик ишмердүүлүк маселелерин чечүү процессинде алынган билимди		НББОТ Кыргыз тил	

	колдонуу. Билим берүү жана кесиптик багыттагы текстерди сөздүк аркылуу которуу.			
	Өздөштүрө билүү: ата-мекендик классиктердин адабияттарын жана окуп-өздөштүрүлгөн адабий чыгармалардын мазмунун. XX – XXI кылымдардагы жазуучулардын жана акындардын өмүрү жана чыгармачылыктарынын негизги фактыларын. Жөндөй билүү: адабий чыгарманын мазмунун элестетүү менен көз алдыга келтирүү. Адабияттын тарыхы жана теориясы боюнча маалыматтарды колдонуу менен, көркөм чыгармаларга талдоо жүргүзүү (тематикасы, нравалык пафосу, образдар системасы ж. б.). Көркөм адабиятты коомдук жашоо жана маданият менен өз ара катнашын, өздөштүрүлгөн чыгарманын тарыхый жана жалпы адамзаттык мазмунун ачуу. Өздөштүрүлгөн чыгармаларды (же алардын фрагменттерин) адабий тилдин нормаларын сактоо менен көркөм окуу. Окуп-өздөштүрүлгөн чыгармага болгон мамилени аргументтештирүү.		НББОТ Кыргыз адабияты	
	Өздөштүрө билүү: орус жана башка элдердин тилинин, тарыхынын жана маданиятынын байланыштарын. Түшүнүктөрдүн мааниси: тил жагдайы, адабияттык тил, сүйлөө адебинин нормалары, социалдык-маданий, оку-усулдук, официалдуу-ишкер жагдайында баарлашуу. Жөндөй билүү: алдыга коюлган максаттарга жетишүүнүн эффективдүүлүгүн, тилдин жабдылышы жагынан оозеки жана жазуу боюнча билдирүүлөрдү баалоо. Тилдин ар кандай түрлөрү жана стилдери боюнча текстерди лингвистикалык жактан талдоону. Окуунун негизги түрлөрүн (тааныштырып-өздөштүрүү, таанышытыруу-рефератившдик) колдонууну. Ар кандай булактардан керектүү		НББОТ Орус тил	

	маалыматтарды алуу: адабий билдирүүлөрдөн, массалык маалымат каражаттарынан. Орус адабий тилиндеги сүйлөө баарлашуу тажрыйбасында негизги орфографиялык, лексикалык, сабаттык нормаларын колдонуу. Орус адабий тилинин тажрыйбасында орфрграфиялык жазууларды жана пунктуациялык нормаларын сактоо. Практикалык ишмердүүлүктө жана күндөлук жашоодо алынган билимди жана жөндөмдүүлүктү колдонуу үчүн: - орус тилин элдин нравалык жана маданий баалуулугу катары баамдоо; - өз алдынча ишмердүүлүктө чыгармачыл жөндөмдүүлүктү жана чеберчиликти өнүктүрүү. Маданий аралык катнашуу, өз алдынча билим алуу жана мамлекеттин өндүрүштүк, маданий жана коомдук жашоосуна катышуу			
	Өздөштүрө билүү: искусствонун негизги түрлөрүн жана жанрларын. Дүйнөлүк көркөм маданияттын багытын жана стилин окуп-билүү. искусствонун ар кандай түрлөрүнүн тил өзгөчөлүктөрүн. Жөндөй билүү: окуп-өздөштүрүлгөн чыгармаларды билүү жана алардын белгилүү бир доору, стили менен салыштырууну; Искусствонун ар түрдөгү чыгармаларынын ортосундагы стилдик жана сюжеттик байланыштарды коюуну; Дүйнөлүк көркөм маданият жөнүндө ар кандай булактардагы маалыматтарды колдонууну; Окуу жана чыгармачылык иштерди (докладдар, билдирүүлөр) аткаруу; Кундөлүк жашоодо жана практикалык ишмердүүлүктөгү алынган билим жана жөндөмдүүлүктөрдү: өзүнүн маданий өнүгүүсүнүн жолун табуу, классикалык жана заманбап искусство чыгармалары боюнча өзүнүн оюн билдирүү, оз алдынча көркөм чыгармачылыгын өнүктүрүүнү колдонуу.		НББОТ Дүйнөлүк адабият	

	Өздөштүрө билүү: окуп-өздөштүрүлгөн лексикалык сөздөрдү, сөздөрдүн айкалыштарын негизги мааниси: чет тилде сөз түзүүнүн ыкмаларын. Өздөштүрүлүүчү чет тилинин жөнөкөй жана таатал сүйлөмдорүнүн ар кандай коммуникативдик типтеринин структуралык жана интонациялык өзгөчөлүктөрүн. Чет тилдеги өздөштүрүлгөн грамматикалык корүнүштөрүнүн белгилерин. Бүгүнкү күндө, тилди өздөштүрүүчу өлкөлөрдүн жашоо-тиричилигинин, маданиятынын өзгөчөлүгүн, чет тилди билүүсүнүн ролу жөнүндө. Жөндөй билүү: окуп-өздөштүрүлгөн тематикага жана лексикалык-грамматикалык материалдарга таянуу менен, сүйлөө этикетинин нормаларын сактоо менен, баарлашуунун стандарттык кырдаалдарында чет тилде баарлашууну жүргүзүү; Өзү, үй-бүлөсү, достору, өзүнүн келечекке богон кызыктары жана пландары жөнүндө айтып берүү жана өзүнүн өлкөсү жана өздөштүрүлүүчү өлкөнүн тили жөнүндө баарлашуу; Окугандары же уккандары жөнүндө негизги ой толгоолорун, көрүнүштөр жана кубулуштар жөнүндө кыскача билдирүү жасоо; Чет тилдеги анча татаал эмес текстин негизги мазмунун түшүнүү; Чет тилдеги текстерди керектүү жана кызыктар болгон маалыматтарына жараша окуй билүү; Чет тилде оозеки жана жазуу түрүндө баарлашуу процессинде, тил болжолдорун, эки тилдеги өздүктөрүн колдонуу.		НББОТ Чет тил	
	Өздөштүрө билүү: кыргыздардын өз ара келишпестик чыр-чатактарыдн мааниси жана себептери жана алардын кыргыз элинин өнүгүүсүнө тийгинген таасири. Кыргыздардын Орусияга кошулуусунун себептери. Кыргыз Республикасынын Советтик мезгилинде өнүгүүсү. XX жана XXI кылымдардагы түйүндүү тарыхый окуялардын негизги өнүгүү		НББОТ Кыргызстан-дын тарыхы	

	багыттары. Бүгүнкү күндөгү Кыргызстандагы жана дүйнөлүк кооомчулутагы экономикалык өнүгүүнүн өзгөчөлүктөрү. XX кылымдын аягындагы XXI кылымдын башындагы локалдык, региондук, мамлекеттер аралык келишпестиктердин мааниси жана себебтери. Саясаттык жана экономикалык өнүгүүнүн негизги процесстери (интеграциялык, полимаданияттык, миграциялык ж. б.) жана алардын ишмердүүлүктөрүнүн негизги багыттары. Илимдин, маданияттын жана религиянын, улуттук салттуулуктарын жана мамлекеттик бекемдүүлүгүн сактоодогу ролу жөнүндө. Кыргызстандын эгемендүүлүгү. Маанилүү укуктук жана мыйзам чыгаруучулук актылардын мазмунунун жана милдетинин дүйнөлүк жана региондук мааниси. Жөндөй билүү: ата-мекендик, регионалдык, дүйнөлүк социалдык-экономикалык, сасаттык жана маданияттык маселелеринин бири-бири менен байланышын ачып берүү. Билим берүү жана кесиптик ишмердүүлүк маселелерин чечүү процессинде, алынган билимди колдонуу.			
	Өздөштүрө билүү: XIX, XX жана XXI кылымдардагы дүйнө региондорунун өнүгүүсүнүн негизги багыттары. XX кылымдын аягындагы XXI кылымдын башындагы локалдык, региондук, мамлекеттер аралык келишпестиктердин мааниси жана себептери. Дүйнөдөгү алдыңкы мамлекеттердин жана региондордун саясий жана экономикалык өнүгүүсүнүн негизги процесстери (интеграциялык, миграциялык ж. б.) Назначение ООН, НАТО, ЕС ж. б. уюмдардын милдеттери жана алардын ишмердүүлүктөрүнүн негизги багыттары. Мамлекттик салттулукту, улуттук бекемдүүлүктү сактоодо, илимдин, маданияттын жана религиянын ролу жөнүндө. Эгемендүү		НББОТ Дүйнө тарыхы	

	мамлекеттин Эл аралык абалы. Жөндөй билүү: адамзаттын өнүгүү жолунун баалуулугун универсалдуулуктун, жалпы кайталангыстыктын биримдиги катары түшүнүү. Кыргызстанда жана дүйнөдө бүгүнкү экономикалык, саясий жана маданий кырдаалдарга ориентир жасоо. Ата-мекендик, регионалдык, дүйнөлүк социалдык-экономикалык, саясий жана маданий маселелеринин өз ара байланыштарын ачып берүү.			
	Өздөштүрө билүү: адамдын социалдык өзгөчөлүгүн; анын башка адамдар менен болгон иш-аракеттерин; адамдардын биргеликтеги ишмердүүлүк формалары катары, коомчулуктун мааниси; коомчулуктун жашоосунун негизги тармагынын белгилери жана мүнөздүү черталары; коммчулук мамилелер регулировкалаган социалдык нормалардын мазмуну жана мааниси. Жөндөй билүү: негизги социалдык объектилерди жазып берүү, алардын өзгөчө белгилерин корсотүү; адам социалдык-ишмердүүлүктөгү тирүү жан; негизги социалдык ролу; социалдык объектилерди салыштыруу, коом жана адам жөнүндө талкуулоо, алардын жалпылыгы жана мүнөздөрүнүн айырмалчылыгы; өздөштүрүлгөн социалдык объектилердин бири-бири менен байланыштарын (коом жана табият, адам жана коом, коммдук жашоо чөйрөсү, жаран жана мамлекетти кошо) түшүндүрүү; социалдык ар кандай түрдөгү нормалары менен регулировкалануучу белгилүү типтеги социалдык объектилерди, социалдык мамилелерди, кырдаалдарды, ар кандай тармактардагы адамдардын ишмердүүлүтөрүн мисал келтирүү; экономикалык рационалдуулукка, социалдык нормаларга болгон көз караштагы адамдардын мамилелерин баалоо; өздөштүрүлгөн материалдардын алкагында, адамдын ишмердүүлүгүндөгү ар кандай		НББОТ Адам жана коом	

	кырдаалдарды чаыглдырган, таанып билүүчүлүк жана практикалык маселелерди чечүү; берилген тема боюнча ар кандай булактардан (массалык-маалымат каражаттарынын, окуу китептеринин текстери, ж. б. адаптацияланган булактардан) социалдык маалыматтарды издөөнү ишке ашыруу, социалдык маалыматтарда фактыларды жана пикирлерди айырмалоо; өз алдынча укуктук документтердин (арыз, ишеним кат ж. б.) жөнөкөй түрлөрүн түзүү; коомдук актуалдуу окуяларында жана процесстерде ориентир жасоо, адамдардын конкреттүү иштерине нравалык жана укуктук бааларды берүү, адамдын жана жарандын укугун коргоону ишке ашыруу, граждандык милдеттерди акыл- эстүүлүк менен аткаруу, социалдык маалыматтарды талдоо жана колдонуу, коомчулукка каршы акыл-эстүүлүк менен жасалган мамилелер үчүн, күнүмдүк жашоодогу жана практикалык ишмердүүлүктө алынган билимди жанажөндөмдүүлүктү колдонуу.			
	<u>Өздөштүрө билүү:</u> курстун тематикалык материалы – жаратуунун, редактирлөөнүн, жабдуунун, сактоонун, заманбап малыматтык жана коммуникативдик технологиялык программалык каражаттардын жардамы менен, ар кандай типтеги маалыматтык процесстерин берүүнүн негизги технологиялары; реалдуу объектилерди жана процесстерди мүнөздөгөн маалымат моделдеринин багыты жана түрлөрү; операциялык системалардын багыттары жана функциялары. <u>Жөндөй билүү</u>: иррационалдык, логарифмалык жана тригонометриялык түшүндүрмөлөрдү так өзүндөй кылып кайрадан өзгөртүүнү жүргүзүү; Иррационалдык, логарифмалык жана тригонометриялык теңдешүүлөрдү жана теңсиздиктерди чечүү; Окуп-өздөштүрүлгөн методдорду колдону менен, элементардык		НББОТ Информатика	

	функциянын графикасын түзүү жана графиктерди кайра өзгөртүү; Маселелрди чечүүгө геометриянын негизги методдорун (проектирлөө, кайра өзгөртүү, вектордук, координаттык) колдонуу; Базалык маалыматтарда, жазылмаларды сактоо, карап чыгуу, редактирлөө, түзүү, колдонуучунун суроосу боюнча керектүү маалыматтарды алуу;			
	<u>Өздөштүрө билүү:</u> түшүнүктөр – астероид, астрология, астрономия, атмосфера, асман телосунун чыгышы, асман телолорунун айланышы, аалам, дүрт этип күйүү, Галактика, горизонт, гранулдар, тутулуу, жылдыздар түрү, календарь, космогония, космос, планета шакеги, кометалар, основные точкалар, асман сферасынын сызыктары жана тегиздиги, магниттик буря, Метагалактика, метеор, метеорит, метеордук тело, жаан, агым, Саманчы Жолу, асман телосундагы көрүнгөн жана реалдуу кыймылдар жана алардын системасы, обсерватория, орбита, планета, полярдык жаркыроо, топ жылдыз жана алардын классификациясы, күн таажысы, күндүн турушу, Күн системасынын түзүлүшү, тумандуулук, Айдын абалы, хромосфера, кара тешик, Эволюция, эклиптика, ядро, белгилүү физикалык көлөм – астрономиялык бирдик, асман телосунун курагы, планеталардын жана жылдыздардын физикалык мүнөздөмөсү, жылдыздардын көлөмү, асман телосунун радиусу, космостук аралыктар, кысылган планеталар, Күн системасынын жаркыраган телолорунун спектри. <u>Жөндөй билүү</u>: асман телосунун жайланыш координаты үчүн, жылдыздуу асмандын картасын колдонуу; Эл аралык системанын ченемдеринин жана эсептеринин натыйжаларын билдирүү; асман телолорунун жана алардын системалары жөнүндө астрономиялык билимди колдонуунун практикалык мисалдарын келтирүү; окуп-		НББОТ Астрономия	

	өздөштүрүлгөн астрономиялык мыйзамдарды колдонууга маселелерди чечүү; ар кандай булактарды колдонуу менен, табийгый илимий издөөлөрдү өз алдынча ишке ашыруу.			
	Өздөштүрө билүү: негизги түшүнүктөр – физическалык кубулуш, гипотеза, мыйзам, теория, зат, өз ара иш-аракет, электромагниттик талаа, толкун, фотон, атом, атомдук ядро, иондоштурулган шоолалануу, планета, жылдыз, галактика, Аалам; Физикалык көлөм –ылдамдык, ылдамдоо, масса, күч, импульс, иш, механикалык энергия, ички энергия, абсолюттук температура, заттын орто кинетикалык энергиясы, жылууулуктун саны, элементардык электр заряды; классикалык механиканын физикалык закону, бүткүл дүйнөлүк тартылуу, энергияны, термодинамиканы, электромагниттик индукцияны, фотоэффектти импулсту жана электр зарядын сактоо. Жөндөй билүү: дүйнө жана дүйнөнүн табигый-илимий заманбап сүрөттөмөсүн түзүүдө, физиканын жана дүйнө жөнүндө көрсөтүүнү калыптандыруу; айлананы курчап турган чөйрөнүн чындыгын түшүндүрүү объектилери жана процесстери – табийгый, социалдык, маданий, техникалык чөйрөнү, бул үчүн физикалык билимди колдонуу; физикалык өзгөчөлүктөр, айлананы курчаган дүйнө, физикалык негизги мыйзамдар жана аларды практикалык жашоодо колдонуунун ыкмалары жөнүндө алынган билим маалыматтарын талдоо жана иштеп чыгуу боюнча өз алдынча изденүүнү ишке ашыруу;		НББОТ Физика	
	Өздөштүрө билүү: химиялык маанилүү түшүнүктөр – зат, химиялык элемент, атом, молекула, атомдук салыштырмалуу жана молекулярдык массалар, ион, аллотропия, изотоптор, химиялык байланыш, электрдик карама-каршылык, валенттүүлүк, кычкылдануу даражасы, моль, молярдык масса, молярдык көлөм, молекулярдык жана молекулярдык		НББОТ Химия	

	эмес түзүлүш, растворлор, электролит жана неэлектролит, электролитикалык диссоциация, кычкылданткыч жана калыбына келтиргич, кычкылдануу жана калыбына келтирүү, реакциянын жылуулук эффектиси, химиялык реакциянын ылдамдыгы, катализ, химиялык тең салмактуулук, углероддук скелет, функционалдык группа, изомерия, гомология; химиянын негизги мыйзамы – заттын массасын сактоо, сотавдын туруктуулугу, периодикалык мыйзам, химиянын негизги теориясы – химиялык байланыштар, электролитикалык диссоциациялар, органикалык кошулмалардын түзүлүшү; маанилүү заттар жана материалдар: негизги металлдар жана эритмелер; сердик, туздуу, азоттук жана уксусдук кислоталар; щелочтор, аммиак, минералдык семирткичтер, метан, этилен, ацетилен, бензол, этанол, майлар, самын, глюкоза, сахароза, крахмал, клетчатка, белоктор, жасалма жана синтетикалык булактар, каучуктар, пластмассалар. Жөндөй билүү: окуп-өздөштүрүлгөн заттарды классификациялоо, объектилер жана көрүнүштөр; мүнөздөмө берүү: кичи периоддордун элементтери алардын Д.И.Менделеевдин периоддук системасындагы абалы; металлдардын метал эместердин жалпы химиялык өзгөчөлүгү, негизги класстардын органикалык жана органикалык эмес бирикмелери; окуп-өздөштүрүлгөн органикалык бирикмелердин жана химиялык өзгөчөлүктөрдүн түзүлүшү; окуп-өздөштүрүлгөн материалды структурирлөө; ар кандай булактарды (илиий популярдуу басылма, анын копьютердик базасы, Интернет ресурстары) хииялык маалыматтарды колдонуу менен изденүүнү өз алдынча жүргүзүү; химиялык маалыматтарды жана анын ар кандай формада берилиши үчүн, компьютердик технологияны колдонуу.			

	Өздөштүрө билүү: биологиялык системалар жөнүндө (клетка, организм, көрүнүш, экосистема) билимди, биологиялык терминологияны жана символиканы өздөштүрүү; жандуу жаратылыш жөнүндө заманбап көрсөтүүнүн өнүгүү тарыхы; биологиялык илимдеги көрүнүктүү ачылыштар; дүйнөнүн табигый илимий сүрөттөлүшүн калыптандырууда, биологиялык илимдин ролу. Жөндөй билүү: илимий көз караштагы калыптандырууда, биологиянын ролун түшүндүрүү; организмдер менен алана-чөйрөнүн оз ара байланыштары жөнүндө маалыматка ээ болуу; экосистемдин сменаларын жана туруктуулугун баалоо жана талдоо жүргүзүү; табигый илимий мазмундун маалыматтарын жана заманбап илимий түшүнүктөрдө ориентир жасоо; табигый илимий маалыматтар менен иштөө жана айлана-чөйрөнүн коопсуздугун камсыздоо менен, алынган билимди күндөлүк жашоодо колдонуу.		НББОТ Биология	
	Өздөштүрө билүү: географиялык негизги түшүнүктөр жана терминдер; географиялык изилдөөлөрдөгү салттуу жана жаңы методдор. жаратылыш ресурстарынын жаңы түрлөрү, алардын негизги жайгашкан жери жана территориялык айкалышы. дүйнө элдеринин санынын динамикасынын өзгөрүшү, өлкөлөрдүн белгилүү региондорндорундагы калктын жашоосунун сапаты жана деңгээлиндеги айырмачылыктар, миграциянын негизги багыттары. Айрым өлкөлөрдүн жана региондордун географиялык спецификасын, алардын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн деңгээли боюнча алардын айырмачылыктары, эл аралык эмгекти бөлүнүштүрүү системасында, специализациялоо. Жөндөй билүү: табийгыйлык, социалдык-экономикалык жана геоэкологиялык объектердин, процесстердин жана көрүнүштөрдүн өнүгүү тенденцияларын салыштыруу		ООД География	

	жана аныктоо. Табийгый, экономикалык жана геоэкологиялык объектилерди, процесстерди жана көрүнүштөрдү көзөмөлдөө үчүн, географиялык маалымат ар кандай мүнөздүү булактарын колдонуу. Дүнө өлкөлөрүнүн жана региондорунун комплекстүү географиялык мүнөздөмөсүн түзүү. Ар кандай тематикаларда, географиялык картаны салыштыруу. практикалык ишмердүүлүктө жана күндөлүк жашоодо, алынган билимди жана жөндөмдү колдонуу: ар кандай болуп жаткан окуяларда жана кырдаалдарда, географиялык аспектилерди ачып берүү жана түшүндүрүү; - Кыргызстанда, дүйнөнүн ж. б. өлкөлөрүндө өнүгүү мүмкүнчүлүгүнүн тенденциясына, эл аралык жашоодогу маанилүү социалдык-экономикалык кырдаалдарына, геополитикалык жана экономикалык ситуацияларына туура баа берүү; - эл аралык туризмдин жана эс алуунун, ишмердик жана билим берүү программаларынын тез өнүгүүсүнүн шартында, Кыргыз Республикасынын географиялык спецификасын түшүнүү.			
	Өздөштүрө билүү: потенциалдык коркунучтун негизги түрлөрү жана алардын кесиптик ишмердүүлүккө тийгизген натыйжасы; аларды ишке ашыруунун мүмкүнчүлүгүн төмөндөтүү принциптери. Аскер кызматынын негиздери жана мамлектти коргоо – граждандык коргоонун милдеттери жана негизги иш-чаралары; калкты массалык кыйрытуу куралынан коргоонун ыкмалары. Өрттөн сактануунун чаралары жана өрт учурундагы коопсуздуктун эрежелери. Жарандарды аскердик кызматка чакырууну уюштуруу жана анын тартиби. Аскердик бөлүмдөрүнүн куралдуу күчтөрүндө болгон, куралдануунун, аскердик техниканын жана курал жарактардын негизги түрлөрү. Аскердик милдетүү кызматты аткарууда, алынган кесиптик билимди		НББОТ Аскердик баштапкы даярдоо	

	пайдалануу жагдайы. Жарадар болгондорго алгачкы жардамды көрсотүүнүн тартиби жана эрежелери. Жөндөй билүү: калкты чукул кырдаалдардын таасиринен коргоо боюнча иш-чараларды уюштуруу жана жүргүзүү; использовать средства массалык жабыркатуу куралынан жекече жана коллективдүү коргоонуу; өрт өчүргүч каражаттарын колдонуу; алынган адистиктин тектештигин аныктоо жана аскердик-учеттук адистиктин тизмегине ариентир жасоо; алынган адистикке туура келиши менен, аскердик милдеттүү кызматтын аткарууда, билимди колдонуу; жабыркагандарга алгачкы медициналык жардамды көрсөтүү.			
	Өздөштүрө билүү: сак-саламатта жашоону калыптандырууда, дене тарбиянын жана спорттун ролу, зыяндуу көндүм адаттарды прафилактикалоо жана активдүү эс алууну уюштуруу. Кыймыл-аракеттүүлүктү калыптандыруу жана физикалык сапатты өнүктүрүү. организмди чыңдоонун ыкмлары жана өзүнө өзү массаж жасоонун негизги ыкмалары. Жөндөй билүү: организмдин жеке өзгөчөлүгүн эске алуу менен, корригирлөөчү гимнастиканын жана таңдагы көнүгүү комплекстерин түзүү аткаруу; гимнастикалык, жеңил атлетикалык көнүгүүлөрдү, техникалык кыйылдагы спорттук оюндарды аткаруу; адаптивдүү (дарылык) ден соолуктун ыңдуулугун жана физикалык даярдыгын эске алуу менен, негизги физикалык сапаттардын өнүгүүсүнө көнүгүүлөрдүн комплексин аткаруу; физикалык көнүгүүлөрдү аткарууда жана туристтик жүрүштөрдү жүргүзүүдө, коопсуздугун сактоо; өз алдынча сабактарды жүргүзүү дене-бойду калыптандыруу, осанканы коррекциялоо, физикалык сапатын, кыймыл-аракеттердин техникалык жагдай өркүндөтүү үчүн, күндөлүк жашоодо жана практикалык ишмердүүлүктө алынган билимди		НББОТ Дене тарбия	

	жана жөндөмдү колдонуу.			
	Вариативдик бөлүм	**11**		
2.	**Жалпы гуманитардык цикл**	**18**		
	Окуу тартиптеринин базалык бөлүмү	**15**		
	Өздөштүрө билүү: кесиптик багыттагы чет элдик текстерди окуу жана которуу (сөздүк менен) үчүн керектүү лекцикалык (1200 – 1400 лексикалык бирдик) жана грамматикалык минимум. Жөндөй билүү: кесиптик жана күндөлүк темаларда чет тилде баарлашуу (оозеки жана жазуу түрүндө); кесиптик багыттагы чет элдик текстерди которуу (сөздүк менен); оозеки жана жазуу сөздөрдү өз алдынча өркүндөтүү, сөздүк запасын толуктоо.		Чет тил	ЖК1-ЖК8
	Өздөштүрө билүү: философиянын негизги категориялары жана түшүнүктөрү. Адам баласынын жана коомчулуктун жашоосундагы философиянын ролу. философиялык окуу жана жашоонун негиздери. таануу процессинин маани-маңызы. дүйнөнүн илимий, философиялык жана религиялык корүнүшүнүн негиздери. инсанды калыптандыруу, өмүрдү, маданиятты, айлана-чөйрөнү сактоодо, жоопкерчиликтин эркиндиги жөнүндө. Илимдин, техниканын жана технологиянын жетишкендиктерин колдонуу жана өнүктүрүү менен байланышкан социалдык жана этикалык маселелер жөнүндө. Жөндөй билүү: жарандын жана болочок адистин маданиятын калыптандыруунун негизи катары, жашоонун эркиндиги жана маңызына, турмуштун, баалуулуктун, таануунун жалпы философиялык маселелерге ариентир жасоо.		Философия	
	Өздөштүрө билүү: «Манас» эпосу – элдин биримдигин жөнгө салган, аны эң зор жана жакшы иштерге шыктандырган азыркы жана келечек муундар үчүн, күч-кубаттуу руханий байлык. «Манас», «Семетей», «Сейтек» эпосторунун оң жана терс каармандары. Жаратылыш кубулуштарынын, адамдардын,		Манас таануу	

	жаныбарлардын көркөм образдуулугун жана көркөм-кооздугун берүүчү айтуучулуктун ыкмалары. «Манас» эпосунан жашоонун эреже-тартиптерин ачып берүү (жети осуяты). Жөндөй билүү: кыргыз элинин руханий тажрыйбасы мисалында, жалпы турмушка, таанууга, баалуулуккка, жашоонун маңызына жана эркиндикке, патриотизмге, тынчтыкты сүйүүгө, Ата-Мекенге берилүүгө болгон ариентир жасоосу; Обьяснить особое место и значение эпоса «Манас» эпосунун элдик оозеки чыгармачылыктын шедеври, адамзаттын эпикалык мурасы, дүйнөлүк маданияттын казынасынын байлыгы катары өзгөчө орду жана маанисин түшүндүрүү; «Манас», «Семетей», «Сейтек» эпосторунан үзүндүлөрдү айтып берүү.			
	Өздөштүрө билүү: окуу, жазуу жана которуу үчүн, лексикалык (1200 – 1400 лексикалык бирдик) жана грамматикалык минимум. Кыргыздардын ж. б. элдердин тилинин, тарыхынын жана маданиятынын байланыштары жөнүндө. Түшүнүктөрдүн мааниси: сүйлөө жагдайы, адабияттык тил, сүйлөө маданиятынын тилдик нормасы. Жөндөй билүү: өзүнүн сүйлөөсүн көзөмөлдөө, кыргыз тилинде кесиптик жана күндөлүк темаларда оозеки жана жазуу түрүндө баарлашуу; өз алдынча оозеки жана жазуу түрүндө ишин өркүндөтүү жана создук запасын толуктоо. ар кандай булактардан керектүү маалыматтарды алуу: справкалык адабияттар, массалык-маалымат каражаттары-нан алуу. Заманбап адабияттык тилинин негизги лексикалык, грамматикалык нормаларын сүйлөө тажрыйбасындагы баарлашууда колдонуу. Билим берүү жана кесиптик ишмердүүлүк процессинде алынган билимди колдонуу. Билим берүү жана кесиптик багыттагы тексттерди сөздүк аркылуу		Кыргыз тил жана адабияты	

	котору.			
	Өздөштүрө билүү: ата-мекендик классиктердин чыгармалары жана өздөштүрүлгөн адабий чыгармалардын мазмуну. XX – XXI кылымдардагы жазуучулардын жана акындардын өмүрү жана чыгармачылыгында-гы негизги фактылар. Жөндөй билүү: адабий чыгарманын мазмунун ачып берүү. Тарых жана маданияттын тарыхы (тематика, нравалык пафо, образдар системасы ж. б.) боюнча, маалыматтарды колдонуу менен, көркөм чыгарманы талдоо. жалпы жашоо жана маданият менен көркөм адабиятты салыштыруу, окуп-өздөштүрүлгөн чыгарманын жалпы адамзаттык жана тарыхый мазмунун ачыр берүү. Адабияттык сүйлөөнүн нормаларын сактоо менен, окуп-өздөштүрулгөн чыгарманы (же анын фрагментин көркөм окуу). Окулган чыгармага өзунүн аргументтерин келтирүү.		Орус тил	
	Өздөштүрө билүү: кыргыз урууларынын арасындагы оз ара келишпестиктердин мааниси жана себептери жана алардын кыргыз элинин өнүгүүсүнө тийгизген таасири. Кыргыздардын Орусияга кошулуусунун себептери. Кыргыз Республикасынын Совет мезгилиндеги өнүгүүсү. XX жана XXI кылымдарда тарыхый окуяларынын түйүндүү өнүгүүсүнүн негизги багыттары; Кыргызстандын жана дүйнөлүк катнаштагы бүгүнкү экономикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрү. XX кылымдын аягынадагы XXI кылымдын башындагы локалдык, регионалдык, мамлекеттер аралык келишпестиктердин мааниси жана себептери. Саясий, жана экономикалык өнүгүүсүнүн негизги процесстеринин (интеграциялык, полимаданияттык, миграциялык ж. б.) негизги багыттары жана ишмердүүлүктөрү. Улуттук жана мамлекеттик салттуулукту сактоодо жана бекемдөөдө, илимдин, маданияттын жана религиянын ролу		Кыргызстан-дын тарыхы	

	жөнүндө. Кыргызстандын эгемендүүлүгү. Дуйнөлүк жана регионалдык маанидеги маанилүү укуктук жана мыйзам чыгаруучулук актылардын мазмуну жана милдети. Жөндөй билүү: ата-мекендик, регионалдык, дүйнөлүк социалдык-экономикалык, саясий жана маданий маселелердин өз ара байланыштарын ачып берүү. Билим берүү жана кесиптик ишмердүүлүк маселелерин чечүүдө, алынган билимди колдонуу.			
	Өздөштүрө билүү: географиялык негизги түшүнүктөр жана терминдер; географиялык изилдөөлөрдөгү салттуу жана жаңы методдор. жаратылыш ресурстарынын негизги түрлөрүнүн жайгашуу өзгөчөлүктөрү. Алардын башкы жайгашуу орундары жана территориялык айкалышуусу. дүнө калкынын санынын өзгөрүү динамикаы, кээ бир өлкөлөрдүн региондорунун, калктын жашоосунун сапаты жана деңгээли, миграциянын негизги багыттары. Кээ бир өлкөлөрдүн жана региондордун географиялык спецификасы, алардын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн деңгээли жана айырмачылыктары, эл аралык географиялык эмгек бөлүштүрүү системасындагы специализациялары. Жөндөй билүү: табийгыйлык, социалдык-экономикалык жана геоэкологиялык объектилердин, процесстердин жана кубулуштардын өнүгүүнүн географиялык тенденцияларын аныктайт жана айырмалайт. Табийгый, экономикалык жана геоэкологиялык объектилерге, процесстерге жана көрүнүштөргө көзөмөл жүргүзүү үчүн, географиялык маалыматтардын ар кандай булактарын колдонуу. дүйнө өлкөлөрүнүн жана региондорунун комплекстүү географиялык мүнөздөмөсүн түзүү. Ар кандай тематикадагы географиялык карталарды салыштыруу. Ар кандай болуп жаткан окуялар жана кырдаалдар үчүн, алынган билимди жана жөндөмдү практикалык		Кыргызстан-дын географиясы	

	ишмердүүлүктө жана күнүмдүк жашоодо колдонуу. - Кыргызстанда, дүйнөнүн ж. б. өлкөлөрүндө эл аралык жашоого, алардын өнүгүү мүмкүнчүлүктөрүнүн тенденцияларына, геосаясий жана экономикалык кырдаалдарга маанилүү социалдык-экономикалык окуяларга, туура баа берүү; - Кыргыз Республикасынын эл аралык туризминин жана эс алуу, ишмердик жана билим берүү программаларынын тез өнүгүү эл аралык туризмди жана эс алууну, иштермндык жана билим берүү программасын түшүнүү.			
	Вариативдик бөлүм	3		
	Өздөштүрө билүү: XX кылымдын философиясынын негизги категориялары жана түшүнүктөрү. XX кылымдын философиясынын адамдын жана коомдун жашоосундагы ролу. Жашоо-тиричилик жөнүндө философиялык окуу философиялык негиздери. Таануу процессинин маани-маңызы. Дүйнөнүн илимий, философиялык жана религиялык сүрөттөлүшүнүн негиздери. Инсанды калыптандыруу, эркиндиктин, жашоонун, маданияттын, айлана-чөйрөнүн корголушу жөнүндө шарттар. илимдин, техникаынын жана технологиянын өнүгүүсү жана колдонулуусу менен байланышкан социалдык жана этикалык маселелер жөнүндө. Жөндөй билүү: жарандын маданиятын жана болочок адисти калыптандыруу негизи катары, жашоо-тиричилке, таануу, баалуулук, жашоонун маңызы жана эркиндик сыяктуу жалпы философиялык маселелерге ориентир жасоо.		XX кылымдын философиясы	
	Өздөштүрө билүү: адамдын социалдык өзгөчөлүгү, анын башка адамдар менен болгон бирге иш-аракети. Коомдун жашоосунун негизги чөйрөсүнүн мүнөздүү белгилери жана түрлөрү. Коомдук мамилелерди жөнгө салуучу социалдык нормалардын мазмуну жана мааниси. Жөндөй билүү: негизги социалдык		Укук таануу	

	объектилердин маңыздуу белгилерин: негизги социалдык ролун бөлүп көрсөтүү; адам социалдык-ишмердүүлүктөгү тирүү жан. Адамдардын ар кандай тармактрадагыишмердүүлүктөрүн жөнгө салуучу, белгилүү типтеги объектилерди, социалдык мамилелерди, кырдаалдарды мисал келтирүү. Окуу текстериндеги социалдык маалыматтарды, массалык маалымат каражаттарын издөөнү ишке ашыруу, фактыларды жана пикирлерди талдоо жүргүзүү. Укуктук документтердин жөнөкөй түрлөрүн өз алдынча түзүү. Коомчулук актуалдуу көрүнүштөрдө жана процесстерде, нравалык жана адамдардын конкреттүү кылган иштери боюнча укуктук баалоолорго ориентир жасоо.			
	<u>Өздөштүрө билүү:</u> үндү коюунун жана өнүктүрүүнүн өзгөчөлүгү, үн чыгаруунун, дем алуу чеберчилигинин негиздери; особенности развития и постановки голоса, основы звукоизвлечения, технику дыхания; сахнада сүйлөө ойюнун мыйзамдары, адабий көркөм тексти аткаруу процессинде, көрүүчү жана партнерлор менен мамиле жасоонун ыкмалары; адабий сүйлөөнүн, басымдын нормалары, сүйлөө маданиятынын нормалары; профессионалдык терминологичны. <u>Жөндөй билүү:</u> сахна кебинин техникалык ыкмаларын (дикция, орфоэпия, дем алуу, үн) эркин колдонуу; адабий булактар менен иштөө; музыка, композиторлордун өмүрү жана чыгармачылыгы жөнүндө оюн оозеки түрүндө айтып берүү.		Кеп маданияты	
3.	**Математикалык жана табийгый-илимий цикл**	**6**		
	Окуу тартибинин базалык бөлүмү	**4**		
	<u>Өздөштүрө билүү</u>: курстун тематикалык материалын түзүүнүн негизги технологиясы, редактирлөөнү, жабдууну, сактоону, ар кандай типтеги маалымат процессин заманбап программалардын маалыматтык каражаттардын жана		Музыкалык информатика	ЖК1-ЖК8

	коммуникациялык технологиянын жардамы менен, өткөзүп берүү; реалдуу объектилерди жана процесстерди баяндап берүүчү маалыматтык моделдердин түрлөрү жана милдеттери; операциялык системалардын милдеттери жана функциялары. Жөндөй билүү: иррационалдык, логарифмалык жана тригонометриялык түшүндүрмөлөрдү так өзүндөй кылып өзгөртүүнүн жүргүзүү; иррационалдык, логарифмалык жана тригонометриялык тегиздөөнү жана тенсиздикти чечүү; Окуп-өздөштүрүү методдорун колдонуу менен, графиктерди кайра түүзүүнү жүргүзүү жана элементардык функциянына графигин түзүү;; Маселелерди чечүүдө, геометриянын негизги методдорун (проектирлөө, кайра куруу, вектордук, координаттык) колдонуу; Базалык маалыматтардын, жазылмаларын кароо, түзүү, редактирлөө, сактоо, колдонуучунун суроосу боюнча, керектүү маалыматтарды алуу.			
	Өздөштүрө билүү: – кесиптик ишмердүүлүктү ишке ашыруу үчүн, окуу тартиби боюнча бүтүрүүчүгө керектүү терминологияны; ¬ илимий изилдөөчүлүк жана өндүрүштүк чыгармачылык ишмердүүлүк үчүн, студентке керектүү жаратылыш жана коомдун өз ара эриш-аркактыгынын илимий негиздери; ¬ рационалдуу түрдө жаратылышты колдонуу ну эске алуу менен, локалдык жана регионалдык деңгээлдеги мейкиндик убактысын уюштуруу мыйзамдары жана мыйзам ченемдүүлүгүнүн негизги принциптери; ¬ экология тармагында илимий изилдөөнү жүргүзүү үчүн, гео-эко-социосистемаларынын өз ара иш-аракеттеги мыйзамдары; ¬ адамзатты тамак-аш ресурстарын жүргүзүү процесстерин, биологиялык		Экологиянын негиздери	ЖК1-ЖК8

	продуктивдүү биосфералардын мыйзам ченемдүүлүгү; ¬ жаратылышты коргоо боюнча типтүү иш-чараларын проектирлөө үчүн, ар кандай техникалык системалардын түрлөрүнүн, жаратылыш чөйрөсүнө болгон таасири; ¬ экологиялык изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн керектүү болгон айлана-яөйрөнү сактоонун негиздери; ¬ жаратылыш чөйрөсүнө негизги кирдеткичтери жана аны таасирдүүлүн баалоо; ¬ жаратылыш компоненттерин жана ландшафтарды когоргоо боюнча иш-чаралар, жана алардын коргоо боюнча практикалык сунуштардын иштелмелери; ¬ адамдын жашоосун жана биотторду камсыздоо үчүн, жаратылыш ресурстарынын мааниси, алардын квалификациясы жана дүйнөгө таралышы; ¬ территорияда жаратылышты колдонууну уюштуруу үчүн, КРнын жана дүйнөнүн жаратылыш территорияларында өзгөчө коргоонун категориялары жана жана функциялары; ¬ эл аралык экологиялык уюмдар; ¬ экологиялык тарбия берүүнүн жана агартуунун негиздери <u>Жөндөй билүү:</u> ¬ базалык жалпы кесиптик маалыматтады баяндап жана сындоо менен талдоо; ¬ типтүү кесиптик маселелерди чечүүдө, геоэкологиялык изилдөө методдорун (жыйноо, идентификация, жазуу, мйкиндик байлоосу) колдонуу; ¬ жаратылышка негизги антропогендик таасирди ачып берүү жана классификациялоо; ¬ адамдын чарбалык ишмердүүлүгүнө, кээ бир жаратылыш компоненттерине жана жаратылыш комплекстерине таасир берүүсүнүн натыйжасын аныктоо; Жөндөй билүү: ¬ адистештирилген адабияттар менен			

	өз алдынча иштөө жөндөмдүүлүгүн; ¬ экологиялые изилдөөнүн лабораторялык жана талаа методдорунун комплекси менен иштөө; ¬ геоэкологиялык карталарды түзүү жана талдоо, бузулган жерлердин рекутивация проектери, өзгөчо кароого алынган жерлердин проектилери; ¬ баарлашуу жөндөмдүүлүгүнө ой жүгүртүү маданиятын билүү, маалыматтарды кабыл алугау, талдоого, максат коюу жана ага жетишүүнүн жолдорун тандоо.			
	Вариативдик бөлүм	**2**		
	Өздөштүрө билүү: - башкаруучулук жана предпринимателдик ишмердүүлүктүн өнүгүү тенденциясын эске алуу менен, уюштуруу-укуктук негиздеринин жана менеджмент мыйзамдарынын негизги категориялары; - менеджменттин структурасын, функцияларын, маеселелерин; - менеджменттин технологияларды перспективдүү жана кезектеги пландаштыруу. Жөндөй билүү: Стандарттык жана сатндарттык эмес шарттарда, уюштуруучулук-башкаруучулук чечим табуу жана аларга жооп берүү; - рынок чөйрөсүндөгү ички жана тышкы факторлордун таасирин эске алуу менен, ишмердүүлүктөгү менеджменттин негизги принциптер системасын жайылтуу; - проекттерди иягиликтүү ишке ашыруу үчүн, маркетингдик изилдөөлөрдүн формасын жана методун колдонуу. Жөндөй билүү: -менеджменттин мыйзамдарын жана категорияларын колдонууну; - башкаруучулк процесстердин изилдөө методдору менен; - ой толгоо мданияты, мамиле кылуу жөндөмдүүлугү, талдоого, критикалык ой жүргүртүүнү, систематизацияларды, прогноздоону, максаттарды коюу жана аларга		Менеджмент негиздери	ЖК1-ЖК8

	жетишүү жолун табууну; - экономикалык көрсөтмөлөрдү баалоо методдору менен, кесиптик ишмердүүлүк объетилерине салыштырып караганда, өз алдынча жана изилдөөчүлүк иштерди. систематизацияларды, прогноздоону, максаттарды коюу жана аларга жетишүү жолун табууну; - экономикалык көрсөтмөлөрдү баалоо методдору менен, кесиптик ишмердүүлүк объетилерине салыштырып караганда, өз алдынча жана изилдөөчүлүк иштерди.			
4.	**Кесиптик цикл**	**130**		
	Жалпы кесиптик окуу тартиптери			
	Циклдин милдеттүү бөлүгүн окуп-өздөштүрүүнүн натыйжасында, окуучу жалпы кесиптик окуу тартиптери боюнча жөндөй билүүсү керек: Музыкалык чыгармалардын ар кандай багыттарына, стилдерине жана жанрларына ориентир жасоосу; Музыкалык чыгармага теориялык жана аткаруучулук талдоо жүргүзүү; Музыкалык чыгарманын мазмунунун контекстинде көркөм каражаттарды мүнөздөө; Төмөнкү параметрлер боюнча, тааныш эмес чыгармаларды талдоо жүргүзүү: стилдик өзгөчөлүктөрү, жанрдык кырдуулугу, форма мүнөздүүлүгүнүн өзгөчөлүгү, фактуралык, метроритмикалык, ладдык өзгөчөлүктөрү; Ар кандай редакциядагы музыкалык чыгармаларга салыштырмалуу талдоо жүргүзүү; Үн жазуучу аппаратура менен иштөө; Элдик музыкалык чыгармачылыктын музыкалык жана поэтикалык жактарына талдоо жүргүзүү; Элдик ыр материалынын негизинде, жаңы композицияны жаратуу үчүн, элдик чыгармачылыктын мыкты үлгүлөрүн колдонуу; Адистик боюнча сабагында, элдик ырларыдн жана күүлөрдүн иштелмелерин колдонуу. <u>Өздөштүрө билүү:</u> Маданият системасында, музыкалык		Музыкалык адабият жана эл чыгармачылыгы	ЖК1 – ЖК8 КК1 – КК8

	искусствонун ролу жана мааниси жөнүндө; Музыкалык маданияттын негизги тарыхый өнүгүү мезгилдерин, негизги багыттарын, стилин жана жанрларын; Ата-мекендик жана чет элдик музыканын, музыкалык искусствонун байыртадан жана античный мезгилдерде, XX кылымдагы музыкалык искусство менен бирге, негизги өнүгүү этаптарын; Кыргыз, орус жана чет элдик көрүнүктүү композиторлорунун чыгармачыл биографияларын; Музыкалык искусствонун симфониялык, опералык, камерно-вокалдык негизги чыгармаларын ж. б. жанрларын (угуу жана ноталык текст); Кыргыз жана орус элдик музыкалык чыгармачылыгынын негизги жанрларын; Музыкалык фольклордун спецификалык көркөм каражаттарын; Улуттук элдик музыканын өзгөчөлүктөрүн жана анын спецификалык кырдуулугунун композитордук мектебине берген таасирин.			
	<u>Жөндөй билүү:</u> -бир үндүү, төрт үндүү музыкалык мисалдарды сольфеджирлөөнү; -музыкалык мисалдын жанрдык өзгөчөлүгүнө жараша, подголоскаларды же кошумча үндөрдү жаратууну; -угуу жөндөмдүүлүк талдоону колдонуу менен, программанын талаптарына туура келген музыкалы ктүзүлүштөрдү жазууну; - полифониялык менен катар, ар кандай стилдердеги жана жанрлардагы обондорду гармонизациялоону; -гармониялык жана интервалдык чынчырчаларды угуу жана талдоону; -обондук же гармониялык сүйлөмдөрдүн фрагментин бүтүндүү түзүлүшкө чейин жеткирүүнү; -клавиатурада жана жазуу жүзүндө, музыкалык тилдин элементтери менен жөндөө чеберчилигин колдонууну; -музыкалык чыгармага теориялык талдоо жүргүзүүнү;		Сольфеджио	

	Өздөштүрө билүү: -ладдык системаларыдын өзгөчөлүктөрүн; - функционалдуу гармониянын негиздерин; -форма мүнөздүүлөрдү мыйзам ченемдүүлүгүн; Музыкалык угуунун өнүгүү формалары: диктант, угуу менен талдоо, интонациялык көнүгүүлөр сольфеджирлөө.			
	Жөндөй билүү: Угуу жана нота боюнча ладдардын түрлөрүн аныктап, клавиатурада ойноо менен жазууну жүргүзүү; Угуу жана нота боюнча отклонениени жана модуляцияны, альтерация белгилери колдонуу менен, клавиатурада ойноо жана жазуу; Угуу жана нота боюнча метроритмикалык түзүлүштү, ритмикалык кыймылдын жанрдык табиятына таянуу менен, клавиатурада ойноо жана жазуу; Угуу жана нота боюнча интервалдарды жана алардын обращенияларын, аккорддорду жана алардын обращенияларын менен, клавиатурада ойноо жана жазуу; музыкалык синтаксистик көз карашында музыкалык түзүлүшкө талдоо жүргүзүү; клавиатурада жана жазуу түрүндө элементардык музыкалык сүйлөөнүн ыкмаларын жөндөөнү колдонуу; Өздөштүрө билүү: - музыкалык угууну өнүктүрүү боюнча көнүгүүлөр үчүн, керектүү түшүнүктөр: лад жана анын элементтери, альтерация белгилери; -нотация жана жазуу эрежелери; -ритм, метр, темп; -интервалдар жана алардын айлануусу, аккорддор; - интервалдардын жана аккорддордун тональносто жана добуштан түзүү принциптери; -мотив, фраза, сүйлөм, период түшүнүктөрү; - периоддордун түрлөрү.		Музыкалык сабат	
	Жөндөй билүү:			

	-музыкалык чыгарманын контекстинде, көркөм каражаттардын ролун түшүндүрүү менен, элементардык талдоо жүргүзүүнү, ладдык системалар, үн катарларынын өзгөчөлүктөрүн (диатоникалык же храматикалык ладдарды, отклонениелерди жана модуляцияларды колдонууну), көз карашында талдоо жүргүзүү; гармониялык системаларын (гармониянын модалдык жана функционалдык жактары); материалдын фактуралык жайгашышын (фактуралар типтери); -клавиатурада жана жазуу жүзүндө, музыкалык тилдин элементтери менен жөндөө чеберчилигин колдонууну. Өздөштүрө билүү: Үн катары жана лад, интервал жана аккорддор, диатоника жана хроматика, отклонение жана модуляция, тоналдык жана модалдык системалар жөнүндө түшүнүүнү; фактуранын типтерин, музыкалык материалдын жагышуу типтерин.		Музыканын элементардык теориясы	
	Жөндөй билүү: Музыкалык чыгармага гармониялык талдоо жүргүзүүнү, музыкалык чыгарманын мазмунунун контекстинде гармониялык көркөм каражаттарды мүнөздөөнү; Өздөштүрүлүүчү каражаттарды фортепиано көнүгүүлөрүндө колдонуу, ар кандай стилдерде жана жанрларда гармониялык последовательностторду ойноону; Өздөштүрүлүүчү каражаттарды гармонизациялоого жазма тапшырмаларында колдонуу. Өздөштүрө билүү: Программалык талаптарга туура келген гармониялык каражаттарды өздөштүрүүнүн ыраатуулугу аркылуу, гармониянын ачып берүүчү жана форма мүнөздүү мүмкүнчүлүктөрүн.		Гармония	
	Жөндөй билүү: -музыкалык форманы талдоо жүргузүүнү; -музыкалык чыгарманы бирдиктүү мазмунунда жана формаларда кароо; -музыкалык чыгармаларды жанр,		Музыкалык чыгармаларды талдоо	

	мезгилдин стили жана композитордун автордук стили менен байланыштыра кароо. Өздөштүрө билүү: -барокко доорунун музыкалык формалары; -классикалык музыканын формалары; период; жөнөкөй жана татаал формалар; вариациялык формалар; сонат түрүндөгү форманы жана анын ар кандай түрлөрү; рондону жана рондо-сонатаны; циклдик формалар; -контраст-составдык жана аралаш формалар; -функции частей музыкалык форма бөлүктөрүнүн функциялары; -вокалдык чыгармалардагы жаңы форманын спецификасын.			
	Өздөштүрө билүү: -симфониялык оркестрдин концерттик сахнада жайгашышы; -оркестрлердин, ансамблдердин түрлөрү жана түзүлүшү; -музыкалык аспаптардын акустикалык өзгөчөлүктөрү; Бардык негизги группалардын аспаптары, техникалык жана көркөм каражат мүмкүнчүлүктөрү, ойноо ыкмалары, тембринин өзгөчөлүгү, ар кандай регистрде добуш бериши. Жөндөй билүү: -тектеш жана түрдүү аспаптардын (жыгач үйлөмө тобу) тембрлерин айырмалоону; -симфониялык партитура боюнча ориентир жасоону; -ар кандай ачкычтарда (“до”) нотаны шар окуу; Эркектердин жана аялдардын үндөрүнүн тембрлерин айырмалоону.		Аспап таануу	
	Жөндөй билүү: -заманбап программаларда ноталык текстерди компьютерде терүүнү; -үндү цифралык иштетүүнүн программасын колдонууну; -компьютердик программалардын үзгүлтүксүз жаңыланып туруусун ориентир жасоо. Өздөштүрө билүү: -кесиптик ишмердүүлүк жагдайында, компьютердик техниканы колдонуунун ыкмаларын;		Музыкалык информатика	

	-ноталык тексти жазуу үчүн, кеңири колдонулган компьютердик программаны; MIDI – технологиясынын негиздери.			
	Вариативдик бөлүм	29		
	Адистик окуу тартиптерин окуп-өздөштүрүүнүн натыйжасында окуучу төмөндөгүдөй практикалык тажрыйбага ээ болушу керек: Репетициялык-концерттик иштерде концертмейстер катары, камералык ансамблде артист катары; Ар кандай камералык-аспаптык түзүлүштөрдүн партияларын аткаруу; Дүйнөлүк маданияттын жана искусствонун тарыхый булактары менен маалымат-лекциялык иштер; Дүйнөлүк маданияттын мыкты үлгүлөрүн угуучуларга жеткирүү (солисттер, оркестрлер); Ансамблдин солисти жана артисти катары концерттик аткаруучулукка психологиялык даярдык. Жөндөй билүү: Ноталык тексти сабаттуу түрдө интерпретациялоо үчүн, аткаруучулук көркөм каражаттарды, техникалык ыкмаларды жана жөндөмдөрдү колдонуу; Аткаруу процессин башкаруу үчүн, угуу көзөмөлүн колдонуу; Педагогикалык жана аткаруучулук практикада теориялык билимди колдонуу; Атайын адабияттарды колдонуу; Окутуучулук иште өзүнүн педагогикалык ойлору менен макулдашуу, биргелешип методико-психологиялык чечимдерди чыгаруу. Өздөштүрө билүү: Негизги жанрлар камтылган чыгармалар (сонаталар, концерттер, вариациялар, виртуоздук пьесалар, этюддпр, аспаптык миниатюралар) жеке репертуар; Аспаптын көркөм аткаруучулук мүмкүнчүлүгү; Аспапта аткаруучулуктун теориясынын өнүгүүсү жана тарыхынын негизги этаптары; Аспаптын көркөмдүк жана техникалык мүмкүнчүлүгүнүн		Адистик класс Аткаруучулук искусствонун тарыхы Музыкалык психология	

	өнүгүүсүнүн мыйзам ченемдүүлүгү; Жаш музыкант-аткаруучулардын психологиялык өзгөчөлүктөрү.			
	Аткаруучулук жана репетициялык-концерттик ишмердүүлүк Кесиптик модулду окуп-өздөштүрүүнүн натыйжасында окуучу төмөндөгүдөй практикалык тажрыйбага ээ болушу керек: орто татаалдык деңгээлдеги жеке жана ансамблдик чыгармаларды шар окуу жана транспонирлөө; программалык талаптарга туура келген, ар кандай жанрдагы чыгармаларды үстүндө өз алдынча иштөө; көп строчкалуу хордук партитураны окуу; Окуу-репетициялык иштерди жүргүзүү; Жекече жана ансамблдик чыгармалардын үстүндө иштөөдө фортепиано колдонуу; Ар кандай жанрдагы чыгармалардын (программанын талаптарына туура келген) үстүндө иштөөдө үндүн аккомпанементин; окуу постановкаларда, сахналык аянтчаларда актердук иштерди. Жөндөй билүү: Ноталык тексти сабаттуу түрдө интерпретациялоо үчүн, аткаруучулук көркөм каражаттарды, техникалык ыкмаларды жана жөндөмдөрдү колдонуу; Жекече программалар менен репетициялык жана концерттик иш процессинде, кесиптик жана психологиялык чечимдерди чыгаруу. Аткаруу процессин башкаруу үчүн, угуу көзөмөлүн колдонуу; Аткаруучулук практикада, теориялык билимди колдонуу; Атайын адабияттарды колдонуу; ар кандай сандагы аткаруучулардын ансамблдик партияларын угуу; Ансамблдик иште өзүнүн аткаруучулук ойлору менен макулдашуу, биргелешип көркөмдүк чечимдерди чыгаруу. Чыгармачылык коллективдердин репетициялык-чыгармачылык		Жекече камералык жана опералык аткаруучулук Ансамблдик камералык жана опералык аткаруучулук Фортепиано, нотаны шар окуу Сахналык даярдык	

	ишмердүүлүгүн уюштуруу; Аткаруучулук репертуардын үстүндө өз алдынча иштөө (программалык талаптар менен туура келген) ; Аткаруучулук репертуардын үстүндө иштөөдө, көркөмдүк максатка жетишүү үчүн, көркөм каражаттарды колдонуу; Жекече жана ансамблдик чыгармалардын, сахналык аткаруучулуктун үстүндө иштөөдө, актердук чеберчилик жөндөмдөрдү колдонуу. Өздөштүрө билүү: Орто татаалдыктагы негизги вокалдык жанрдагы чыгармалар, үндөрдүн көркөм аткаруучулук мүмкүнчүлүктөрү колдонулган жеке аткаруучулук репертуар; Үндү коюунун жана өнүктүрүүнүн өзочолүктөрү, үн чыгаруунун негиздери, дем алуунун техникалары; жекече вокалдык аткаруучулуктун теориясынын өнүгүүсү жана негизги тарыхый этаптары; кесиптик терминологияны; негизги вокалдык жанрлар камтылган ансамблдик репертуар; вокалдык ансамблдеги үндөрдүн көркөм аткаруучулук мүмкүнчүлүктөрү; хордо жана ансамблде артис-вокалист катары иштөөнүн өзгөчөлүктөрү; фортепиано үчүн аткаруучулук репертуар (программалык талаптарга туура келген); фортепиано боюнча атайын окуу-педагогикалык адабиятты; фортепианонун көркөм техникалык мүмкүнчүлүктөрү; сахна кебинин жана сахна кыймылынын негиздери.			
5.	**Практика**	**33**		
			Сахна кеби, Сахналык даярдык, Сахна кыймылы, Актердун чеберчилиги, Хордук	

			аткаруучулук вокалдык окуу тартиптери окутуунун методикасы	
6.	**Мамлекеттик жыйынтык аттестация**	**6**		
	Дене тарбия	**(180 часов)**		
	НКББП жалпы эмгек көлөмү	**240**		

Эскертүү:
(*) маданият жана искусство тармагындагы билим берүү мекемелери үчүн, “Кесиптик цикль” окуу циклинде кошумча 210 академиялык саатты (7 кредитти) алдын ала караштыруу;
(**) маданият жана искусство тармагындагы билим берүү мекемелери үчүн, "Практика" окуу циклинде 1200 академиялык саатты (40 кредиттер) алдын ала караштыруу.

070109 «Музыкалык эстрада искусствосу» (түрлөрү боюнча) адистиги боюнча бул стандарт М. Күрөңкеев атындагы Кыргыз мамлекеттик музыкалык окуу жайынын методикалык кеңеши тарабынан иштелип чыккан.

Протокол №___ «_____» ___________ 2022 г.

ОМК төрагасы	Мураталиев Т. М.
ОМК төрагасынын орун басары	Аскарова Ч. Ж.
Музыкалык-теориялык окуу тартиптери бөлүмүнүн башчысы	Филипская И.Р.
Жалпы билим берүү оку тартиптери бөлүмүнүн башчысы	Мусаева Л.А.
Жалпы фортепиано жана концертмейстерлик	Халимова Б.З.

Окутуучулар:

Абдулхаиров С.С., Филипская И.Р., Беспалова Е.В., Адракаева Э.А., Акибаева Ч.К.

Цикль комиссияларынын төрагалары:

Сатылганова В.А., Нусупбекова Ж.Т., Немирский В.М., Глуховской Д.А., Карагулова Р.К., Каримов Т.А., Кукес О.А., Эралиева К.И.

Орто кесиптик билим берүүнү болжолдуу окуу планы

Адистиги: 070109 «Музыкалык эстрада искусствосу» (түрлөрү боюнча)
Квалификация: артист, эстрада коллективинин жетекчиси
Окутуунун нормативдик мөөнөтү: 3 жыл 10 ай

№ к/б	Окуу тартиптеринин аталышы (алардын ичинде практика)	Жалпы эмгек көлөмү		Семестрлер боюнча болжолдуу бөлүнүшү							
		кредиттерде	сааттарда	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
				Жумалардын саны							
				17	21	16	21	16	21	16	18
1	**Жалпы билим берүү окуу тартиптери**										
	Базалык бөлүм	**44**	**1320**								
1	Кыргыз (орус) тил	3	90	х	х						
2	Кыргыз адабияты	3	90			х	х				
3	Орус (кыргыз) тил	2	60	х							
4	Дүйнөлүк адабият	3	90	х	х						
5	Чет тил	3	90	х	х						
6	Кыргызстандын тарыхы	2	60				х				
7	Дүйнө тарыхы	3	90					х	х		
8	Адам жана коом	2	60		х						
9	Математика	4	120	х	х						
10	Астрономия	1	30				х				
11	Физика	3	90			х	х				
12	Химия	2	60				х				
13	Биология	2	60	х							
14	География	2	60		х						
15	Баштапкы аскердик даярдык	3	90	х	х						
16	Дене тарбия	3	90	х	х						
17	Педагогиканын жана психологиянын негиздери	3	90				х			х	
	Вариативдик бөүм	**11**	**330**								
1	Санитардык даярдык	1	30				х				
2	Чет тил	3	90			х	х				
3	Кыргыз (орус) тил	3	90			х	х				
4	Орус (кыргыз) тил	4	120		х	х	х				
	Бардыгы:	**55**	**1650**								
2	**Жалпы гуманитардык цикл**										
	Базалык бөлүм	**15**	**450**								
1	Кыргыз тил жана дабияты	3	90					х	х		

2	Орус тил	2	60					x	x		
3	Чет тил	2	60					x	x		
4	Кыргызстандын тарыхы	4	120	x	x	x					
5	Манас таануу	2	60						x	x	
6	Кыргызстандын географиясы	2	60			x	x				
	Вариативдик бөлүм	**3**	**90**								
1	Философия	1	30							x	
2	Укук таануу	1	30							x	
3	Кеп маданияты	1	30							x	
	Бардыгы:	**18**	**540**								
3	**Математикалык жана табийгый илимий цикл**										
	Базалык бөлүм	**4**	**120**								
1	Музыкалык информатика	2	60						x		
2	Экологиянын негиздери	2	60							x	
	Вариативдик бөлүм	**2**	**60**							x	
1	Менеджменттин негиздери	2	60								
	Бардыгы:	**6**	**180**								
4	**Кесиптик цикл 070109.01 070109.02**	**129**	**3870**								
	Базалык бөүм 070109.01 070109.02	**113**	**3390**								
	Чет элдик музыкалык адабият	5	150	x	x	x	x				
	Дүйнө элдеринин музыкалык фольклору	2	60							x	
	Кыргыз музыкалык адабияты	3	90					x	x		
	Орус музыкалык адабияты	4	120					x	x	x	
	Советтик музыкалык адабияты	2	60								x
	Эстрада жана джаз стилдердеги музыканын тарыхы	7	210			x	x	x	x		
	Сольфеджио	10	300	x	x	x	x	x	x	x	
	Аспап таануу	1	60			x					
	Музыканын элементардык теориясы	4	120	x	x	x					
	Гармония	3	90				x	x			
	Джаз гармониясы	4	120						x	x	x
	Музыкалык чыгарманы талдоо	3	90							x	x
	Джаз импровизациясынын негиздери	4	120				x	x	x	x	x
	Үн режисурасынын жана	3	90							x	x

	үн жазуунун негиздери										
	Адистик класс	15	450	x	x	x	x	x	x	x	x
	Фортепиано	6	180	x	x	x	x	x	x	x	x
	Дирижерлук	4	120			x	x	x	x	x	
	Инструментаовка жана аранжировка	3	90					x	x	x	x
	Оркестр классы 070109.01	15	450			x	x	x	x	x	x
	Ансамбль: 070109.01	8	240			x	x	x	x	x	x
	Тектеш аспаптарды өздөштүрүү: 070109.01	4	120			x	x	x	x	x	x
	Кеп маданияты: 070109.02	3	90	x	x						
	Вокалдык ансамбль: 070109.02	8	240					x	x	x	x
	Актердук чеберчилик: 070109.02	6	180					x	x	x	x
	Бий жана сахна кыймылы: 070109.02	10	300	x	x	x	x	x	x		
	Концерттик номерлерди коюу	3	90						x	x	x
	Вариативдик бөлүм	**16**	**480**								
	Музыкалык адабиятка киришүү	2	60	x							
	Адистикке киришүү	2	60	x							
	Кыргыз искусствосунун тарыхы	2	60				x				
	Эл чыгармачылыгы	2	60			x					
	Кошумча аспап	8	140			x	x	x	x	x	x
5	**Практика**	**26**	**780**								
	Концерттик актаруучулук даярдык	13	390	x	x	x	x	x	x	x	x
	Уюштура-башкаруучулук ишмердүүлүк боюнча практика	4	120								
	Дипломдун алдындагы практика	9	270								
6	**Мамлекеттик жыйынтык аттестация**	**6**	**180**								
7	**Дене тарбия** (семестрде көрсөтүлгөндөй жумасына 2 саат)		**180**			x	x	x	x	x	x
	Негизги билим берүү программасынын жалпы эмгек көлөмү 070109.01 070109.02	**240**	**7200**								

Эскертүү:

(*) маданият жана искусство тармагындагы билим берүү мекемелери үчүн, “Кесиптик цикль” окуу циклинде кошумча 210 академиялык саатты (7 кредитти) алдын ала караштыруу;

(**) маданият жана искусство тармагындагы билим берүү мекемелери үчүн, "Практика" окуу циклинде 1200 академиялык саатты (40 кредиттер) алдын ала караштыруу.